

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Георги Петков Близнашки

относно дисертационен труд на тема: „РАЗВИТИЕ И РОЛЯ НА СВЕТОВНАТА ЗДРАВНА ОРГАНИЗАЦИЯ (МЕЖДУНАРОДНОПРАВНИ АСПЕКТИ)” с автор

проф. д-р Габриела Белова-Ганева за придобиване на научна степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.6 Право

1. **Общо описание на представените материали**

Със заповед № 1037/07.06.2024 г. на заместник-ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” доц. д-р Петрана Стойкова съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема: „Развитие и роля на Световната здравна организация (международноправни аспекти)” за придобиване на научна степен „доктор на науките” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 „Право”. Автор на дисертационния труд е проф. д-р Габриела Белова – кандидат към катедра „Международно право и международни отношения“.

Предадените от кандидата проф. д-р Габриела Белова материали включват документи по представен опис: дисертационен труд, автореферат на български и на английски, автобиография, копие на удостоверение за придобита образователна и научна степен „доктор” и други.

2. **Кратки биографични данни за кандидата**

От предоставената автобиографична справка, става ясно, че кандидатът има дипломи за завършено висше юридическо образование от Софийски университет „Св. Климент Охридски” и LL.M по европейско и търговски право от University of Buckingham, Великобритания, както и защитена ОНС „доктор” по научната специалност 05.05.15 Международно право и международни отношения пред СНС по правни науки при ВАК. Съчетанието с богат преподавателски опит в областта на европейското и международното право в ЮЗУ „Неофит Рилски” - Благоевград, от 2004 г. досега, се явява сериозна заявка за успешно реализиране на амбициозната изследователска тема.

3. **Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи**

Актуалността на разработвания в дисертационния труд проблем, се определя от необходимостта за подобряване на съществуващите и търсене на нови подходи при осъществяване на международното сътрудничество в областта на здравеопазването, което намира своя израз в дейността на СЗО. Самият дисертационен труд съдържа актуална фактология и разглежда важни проблеми и заради обстоятелството, че в него е отразено и влиянието на пандемията Covid-19 (глави IV, V и VI от изложението).

4. **Познаване на проблема**

Проф. д-р Габриела Белова демонстрира задълбочено познание на състоянието на изследвания проблем, позовавайки се на редица разнообразни научни източници, преимуществено чуждестранни, използвани при разработването на дисертационния труд.

5. Методика на изследването

В хода на изследването са приложени разнообразни методи за провеждане на научни изследвания, а именно: нормативен, историческо-хронологичен, логическо-аналитичен, телеологичен и системен подход. Анализът на международноправните източници по темата е основан на традиционните методи на анализ на правни документи. Прилагането на критико-аналитичния метод от своя страна дава възможност да се открият слабите места в уредбата и се предложат идеи за усъвършенстването ѝ. В хода на изследването се извеждат правни изводи, обобщения и предложения, като резултат на извършен сравнителноправен, исторически, логически, дедуктивен и индуктивен анализ.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от 287 страници и включва увод, шест глави, заключение, приложение, списък с използвана литература – общо 219 източника. Представени са 5 таблици и 3 фигури. По темата на дисертационния труд са представени 17 публикации. Целта на дисертационното изследване е да се направи цялостен анализ на СЗО в различните периоди след нейното създаване през 1948 г., да се проследи развитието ѝ до днес, успехите и проблемите, както и да се открие важноста на международното сътрудничество от времето на първите ѝ стъпки до съвременните предизвикателства пред развитието на международното право, свързани с пандемията COVID-19, а и постпандемичната реалност.

В съответствие с тази цел са поставени и решени 8 научноизследователски задачи. Предметът на изследването е цялостното изследване на различни аспекти от развитието на СЗО, на нейната роля на международната сцена като ръководен и координиращ орган на различните форми на международно сътрудничество в областта на общественото здраве. Анализирани са Конституцията на СЗО като учредителен акт на организацията, както и правната същност на някои от приеманите актове.

Глава първа на дисертационния труд разглежда предшестващите СЗО форми на международно сътрудничество в областта на общественото здраве. Подчертано е, че именно Здравната организация на Обществото на народите допринася за разширяването на дневния ред на международното обществено здраве - от тесния фокус върху предотвратяването на разпространението на инфекциозни болести до много от по-широките проблеми на общественото здраве, които са познати днес. **Глава втора** на труда е посветена на отстояването на идеята за създаването на СЗО, изработването на нейната Конституция и развитието на организацията през годините на Студената война. Отбелязано е, че Конституцията на Световната здравна организация се отличава по обхвата на дневния ред, който тя определя за новата организация, в ярък контраст с твърде

ограничения обхват на подписваните до този момент международни санитарни конвенции. Изложението в **Глава трета** е концентрирано върху развитието на СЗО след края на Студената война и на процесите на реформиране на организацията по време на мандатите на Гро Брунтланд и на д-р Маргарет Чан. В **Четвърта глава** са разгледани проблемите на многостранната дипломация в областта на здравето, тъй като в началото на 21-ви век СЗО играе все по-активна роля в международната политика и ролята ѝ на субект, определящ нормите в областта на глобалното здраве. **Пета глава** разглежда проблематика, свързана с COVID-19 и правата на човека. Анализирани са Принципите от Сиракуза, приети от Икономическия и социален съвет на ООН през 1984 г., и е изтъкнато, че всички мерки, предприети за защита на населението, които ограничават правата и свободите на хората, трябва да бъдат законосъобразни, необходими и пропорционални. Направен е изводът, че като цяло през XXI век международната общност проявява по-голяма загриженост относно това как пандемичните мерки влияят върху съблюдаването на основните права на човека. Съдържанието на **Шеста глава** е концентрирано върху Международните здравни правила. Въпреки че са основно преработени през 2005 г., за да подготвят по-добре международната общност за реакция в случай на избухване на епидемия, COVID-19 постави въпроса доколко МЗП могат да се справят със евентуална бъдеща подобна пандемия.

Като цяло следва да се изтъкне, че читателят остава с приятно впечатление от интересното съчетаване на различните теоретични постановки при доказване на авторовата теза. Този подход категорично подкрепя утвърденото ми усещане на разработка със силен научен потенциал. Изложението е научно коректно, систематично и изчерпателно. Дават се примери с различни международни организации и държави, което говори за задълбоченост на изследването на проблема.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертационният труд „Развитие и роля на Световната здравна организация (международноправни аспекти)” притежава безспорни фундаментални научни приноси в областта на международното право и на правната наука като цяло. Приносите могат да бъдат представени в следните основни насоки:

- За първи път в българската юридическа литература се обсъждат въпросите, свързани с международноправните аспекти в развитието и значението на СЗО като ръководен и координиращ център в областта на общественото здраве в исторически и актуален контекст.
- Считаю, че авторката аргументирано и правилно използва наименованието „Световна здравна организация”, а не „Всемирна здравна организация”, както и терминът „конституция”, а не „устав”, независимо от обнародвания на български език официален превод в ДВ бр.106/1948 г.

- Самостоятелен и важен научен принос е анализът на актовете, предвидени в членове 19 и 21 от Конституцията на СЗО, а именно конвенции, споразумения, правила, както и на чл. 20. Последният е характеризирани като необичаен за международното право механизъм за сключване на многостранни договори, тъй като предвижда, че всеки член на организацията се задължава в срок от осемнадесет месеца от датата на приемане на съответната конвенция или споразумение от Световната здравна асамблея да предприеме стъпки за неговото одобряване, дори и в случай, че националната делегация в СЗО е гласувала против. Приемането на правила в съответствие с чл.22 е дори по-забележително, отколкото за приемането на споразумения или конвенции. С приносен характер е направеният извод, че в международното право, може би единствено Конституцията на СЗО позволява обвързване и налагане на задължения при липса на изричното съгласие на държавата.
- Предмет на особено внимание и принос в дисертационния труд е поставеният акцент върху нормативните правомощия на Световната здравна асамблея, която в съответствие с член 19 от Конституцията разполага с правомощията да приема конвенции или споразумения по всеки въпрос от компетентността на Организацията, но също така има право да приема правила в пет точно определени области, изброени в член 21 КСЗО. Една от тези области е свързана с приемането на това, което днес познаваме като Международни здравни правила в редакцията от 2005 г., но нуждаещи от допълнителни промени след пандемията COVID-19.
- Приносен момент представляват разгледаните реформи на Гро Брунтланд и д-р Маргарет Чан, като е отбелязано, че експериментът за по-тясна връзка и съгласуваност между регионалните бюра и централата или идеята на Брунтланд за „единна СЗО“ обаче носи доста противоречиви резултати.
- С оригиналност се отличава изводът, че едно от най-големите постижения на СЗО е превръщането на здравето в неразделна част от програмата на ООН за развитие, от Целите на хилядолетието (2000 г.) и от Целите за устойчиво развитие (2015 г.), както и анализът, посветен на проблемите относно финансирането на СЗО.

Могат да бъдат посочени и редица други научни приноси на дисертационното изследване, включително и по отношение на неговата практическа полезност.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Резултатите от дисертационния труд са намерили отражение в 17 статии и доклади, от които 4 на английски език, 3 на руски език, 1 - в научно издание, реферирано и индексирани в световноизвестната база данни с научна информация SCOPUS. Останалите са публикувани в авторитетни научни издания или редактирани колективни томове.

Цитиранията на научните публикации на проф. д-р Габриела Белова са 60 броя, които носят 450 т.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Видно е от представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания, че кандидатът значително надвишава минималните национални изисквания — общо и по отделните показатели по букви Г и Д — публикации и цитирания за придобиване на научна степен „доктор на науките“. Освен това, кандидатът предоставя доказателства за 240 т. по буква Е – участие в международни проекти и научно ръководство на докторанти.

10. Лично участие на кандидата

Представените материали и качеството на проведеното научно изследване, са достатъчно основание да изкажа предположение, че получените резултати са лична заслуга на кандидата. Допълнителен аргумент за това се явяват категоричните изводи, които потвърждават активната авторова позиция.

11. Автореферат

Приложеният автореферат е в обем от 52 страници, като съдържа всички основни елементи и е изработен в съответствие с възприетите за подобен вид научни разработки изисквания. В него са включени описание на основните характеристики на дисертационния труд, неговата структура и съдържание, методология, обобщено представяне на дисертацията, както и публикации по темата на дисертацията.

12. Критични забележки и препоръки

Нямам критични забележки или препоръки към научния труд. Нястоящата дисертация представлява едно всеобхватно и добросъвестно изследване, подкрепено със солиден теоретичен фундамент и многообразна практическа приложимост.

13. Лични впечатления

Познавам лично проф. д-р Габриела Белова от дълго време и считам, че тя се ползва с авторитет и признание на нейните научноизследователски качества сред академичната общност.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръчвам на проф. д-р Габриела Белова след преработване да публикува като монография докторската си дисертация, тъй като тя е подходяща за една по-широка, дори неспециализирана аудитория извън юридическите и медицинските среди.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват и на специфичните изисквания на Вътрешните правила на

ЮЗУ „Неофит Рилски“ за придобиване на научната степен “доктор на науките”. Дисертационният труд показва, че кандидатът проф. д-р Габриела Белова притежава задълбочени теоретични знания в професионално направление 3.6 Право, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания. Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за представения дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „доктор на науките“ на Габриела Белова Белова-Ганева в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право – Международно право и международни отношения.

17.08.2024г.

проф. д.н. Георги Близнашки

OPINION

by Prof. Georgi Petkov Bliznashki, D.Sc.

on the dissertation entitled: “DEVELOPMENT AND ROLE OF THE WORLD HEALTH ORGANIZATION (INTERNATIONAL LEGAL ASPECTS)” written by

Prof. Gabriela Belova-Ganeva, PhD for the degree of Doctor of Science in the professional field 3.6 Law

1. General description of the submitted materials

By Order No. 1037/07.06.2024 of the Vice-Rector of the South-West University “Neofit Rilski” Assoc. Prof. Petrana Stoykova, PhD I have been appointed as a member of the scientific jury for the procedure for the defense of a dissertation entitled: “Development and Role of the World Health Organization (International Legal Aspects)” for acquiring the degree of Doctor of Science in the field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.6 “Law”. The author of the dissertation is Prof. Gabriela Belova, PhD – a candidate at the Department of International Law and International Relations.

The materials submitted by the candidate Prof. Gabriela Belova, PhD, include documents according to the submitted inventory: dissertation, abstract in Bulgarian and English, curriculum vitae, copy of the certificate for the acquired educational and scientific degree ‘Doctor’, and others documents.

2. Brief biographical data about the candidate

From the submitted curriculum vitae, it is clear that the candidate holds a higher legal education degree from Sofia University “St. Kliment Ohridski” and an LLM in European and Commercial Law from the University of Buckingham, United Kingdom. She defended her PhD thesis in the scientific branch 05.05.15 International Law and International Relations before the Specialized Scientific Council of Legal Sciences at the Supreme Attestation Commission. Her extensive teaching experience in European and International Law at the South-West University “Neofit Rilski” in Blagoevgrad, since 2004, supports her capability to successfully undertake this ambitious research topic.

3. Relevance of the topic and appropriateness of the set objectives and tasks

The relevance of the thesis topic is underscored by the need to improve existing and develop new approaches to international cooperation in health, as reflected in the activities of the WHO. The thesis includes up-to-date evidence and addresses important issues, particularly in light of the COVID-19 pandemic (Chapters IV, V, and VI).

4. Knowledge of the problem

Prof. Gabriela Belova, PhD, demonstrates a thorough understanding of the research problem, referencing numerous diverse scientific sources, primarily foreign, in the development of her dissertation.

5. Research methodology

In the course of the research, a variety of research methods have been applied, namely: normative, historical-chronological, logical-analytical, teleological and systematic approaches. The analysis of international legal sources on the topic is based on traditional methods of analysis of legal documents. The application of the critical-analytical method, in turn, makes it possible to identify the weak points in the legal framework and to propose ideas for its improvement. Legal conclusions, generalizations, and proposals are drawn from comparative legal, historical, logical, deductive, and inductive analyses.

6. Characteristics and evaluation of the thesis

The dissertation consists of 287 pages and includes an introduction, six chapters, a conclusion, an appendix, and a list of references - 219 sources in total. 5 tables and 3 figures are also presented. There are 17 publications related to the subject of the dissertation. The aim of this dissertation research is to provide a comprehensive analysis of the WHO throughout its different periods since its establishment in 1948, to trace its development to the present day, its successes and problems, and to highlight the importance of international cooperation from the time of its first steps to the contemporary challenges of the development of international law related to the COVID-19 pandemic, and the post-pandemic reality.

In line with this objective, 8 research tasks were set and addressed. The subject of the research is the comprehensive study of various aspects of the development of the WHO and its role on the international scene as a governing and coordinating body of various forms of international cooperation in the field of public health. The Constitution of the WHO as the founding act of the organization is analyzed, as well as the legal nature of some of the acts adopted.

Chapter One of the dissertation examines WHO's predecessor forms of international public health cooperation. It is emphasized that it was the Health Organization of the League of Nations that contributed to the expansion of the international public health agenda, from a narrow focus on preventing the spread of infectious diseases to a broader array of public health issues that are familiar today. **Chapter Two** of the work is devoted to the advocacy of the WHO, the drafting of its Constitution, and the development of the organization during the Cold War years. It is noted that the Constitution of the World Health Organization is notable for the scope of the agenda it set for the new organization, in stark contrast to the very limited scope of the international sanitary conventions signed to date. The exposition in **Chapter Three** concentrates on the development of the WHO since the end of the Cold War and the processes of reforming the organization during the terms of Gro Brundtland and Dr. Margaret Chan. **Chapter Four** examines the issues of multilateral diplomacy in health as the WHO plays an increasingly active role in international politics and its role as a norm-setting actor in global health in the early 21st century. **Chapter Five** examines issues related to COVID-19 and human rights. It analyses the Syracuse Principles, adopted by the UN Economic and Social Council in 1984, and argues that any measures taken to protect populations that restrict people's rights and freedoms must be lawful, necessary and proportionate. It concludes that, in general, in the twenty-first century the international community has become more concerned about how pandemic measures affect respect for fundamental human rights. The content of **Chapter Six** focuses on the International Health Regulations (IHR). Although they were overhauled in 2005 to better prepare the

international community to respond in the event of an outbreak, COVID-19 has raised the question of how well IHR can cope with future similar pandemics.

Overall, it should be noted that the reader is left with a pleasant impression of the interesting combination of different theoretical frameworks used to prove the author's thesis. This approach strongly supports my well-established sense of the dissertation's strong scientific potential. The exposition is scientifically correct, systematic, and comprehensive. Examples of different international organizations and countries are provided, which demonstrates the depth of the research.

7. Contributions and significance of the development for science and practice

The dissertation "Development and Role of the World Health Organization (International Legal Aspects)" has undeniable fundamental scientific contributions to the field of International Law and legal science in general. The contributions can be presented in the following main directions:

- For the first time in Bulgarian legal literature, the issues related to the international legal aspects in the development and importance of the WHO as a leading and coordinating center in the field of public health are discussed in both historical and current contexts.

- I believe that the author is justified and correct in using the name 'World Health Organization' and not 'Vsemirna zdravna organizacia', as well as the term 'constitution' and not 'charter,' despite the official translation promulgated in Bulgarian in State Gazette No. 106/1948.

- A separate and important scientific contribution is the analysis of the acts provided for in Articles 19 and 21 of the WHO Constitution, namely conventions, agreements, rules, as well as Article 20. The latter has been characterized as an unusual mechanism in international law for the conclusion of multilateral treaties, since it provides that each member of the organization undertakes, within eighteen months from the date of adoption of the relevant convention or agreement by the World Health Assembly, to take steps to approve it, even in the event that the national delegation to the WHO has voted against it. The adoption of rules under Article 22 is even more remarkable than for the adoption of agreements or conventions. Of a contributory nature is the conclusion drawn that, in international law, perhaps only the WHO Constitution permits binding and imposing obligations in the absence of explicit state consent.

- A subject of particular attention and contribution in the thesis is the emphasis placed on the normative powers of the World Health Assembly, which, in accordance with Article 19 of the Constitution, has the power to adopt conventions or agreements on any matter within the competence of the Organization, but also has the power to adopt rules in five well-defined areas listed in Article 21 of the WHO Constitution. One of these areas relates to the adoption of what we know today as the International Health Regulations as revised in 2005, but in need of further changes following the COVID-19 pandemic.

- The reforms discussed by Gro Brundtland and Dr Margaret Chan are a contributory point, and it is noted that the experiment of closer liaison and coherence between regional offices and headquarters, or Brundtland's idea of a 'single WHO', has, however, yielded rather contradictory results.

- The conclusion that one of WHO's greatest achievements has been to make health an integral part of the UN development agenda, of the Millennium Development Goals (2000) and of the Sustainable Development Goals (2015), and the analysis of the problems concerning WHO's funding, are notable for their originality.

A number of other scientific contributions of the dissertation research can also be pointed out, including in terms of its practical utility.

8. Assessment of the publications on the dissertation

The results of the dissertation work are reflected in 17 articles and reports, of which 4 in English, 3 in Russian, 1 - in a scientific publication, refereed and indexed in the world-known database of scientific information SCOPUS. The rest are published in reputable scientific journals or edited collective volumes. The citations of the scientific publications of Prof. Gabriela Belova, PhD, are 60, which bring 450 points.

9. Assessment of fulfilment of the minimum national requirements

It is evident from the submitted summary of the fulfillment of the minimum national requirements that the candidate significantly exceeds the minimum national requirements - overall and for the individual indicators under D and E - publications and citations for the degree of Doctor of Science. In addition, the applicant shall provide evidence of 240 points under F - participation in international projects and scientific supervision of doctoral students.

10. Personal involvement of the applicant

The materials submitted and the quality of the research carried out are sufficient grounds to suggest that the results obtained are of personal merit to the candidate. An additional argument for this appears to be the firm conclusions that confirm the author's active position.

11. Abstract

The attached abstract is 52 pages in length, contains all the main elements and is prepared in accordance with the requirements for this type of scientific work. It includes a description of the main features of the thesis, its structure and content, methodology, a summary presentation of the thesis, and publications on the thesis topic.

12. Critical comments and recommendations

I have no critical remarks or recommendations for the thesis. The current dissertation represents a comprehensive and conscientious study, supported by a solid theoretical foundation and diverse practical applicability.

13. Personal impressions

I have known Prof. Gabriela Belova, PhD, personally for a long time, and I believe that she enjoys authority and recognition of her research qualities among the academic community.

14. Recommendations for future use of the dissertation contributions and results

I recommend Prof. Gabriela Belova, PhD, to publish her doctoral dissertation as a monograph after revision, as it is suitable for a wider, even non-specialist audience outside the legal and medical circles.

CONCLUSION

The dissertation contains scientific and applied results that represent an original contribution to science and meet all the requirements of the Law for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB) and the Regulations for the Implementation of the LDASRB. The submitted materials and dissertation results also fully comply with the specific requirements of the Internal Regulations of the South-West University “Neofit Rilski” for the award of the degree of Doctor of Science. The dissertation shows that the candidate Prof. Gabriela Belova, PhD possesses in-depth theoretical knowledge in the professional field 3.6 Law, demonstrating qualities and skills for independent scientific research. Due to the aforementioned, I confidently give my positive assessment of the submitted dissertation, abstract, achieved results and contributions, and I propose to the honorable scientific jury to award the degree of Doctor of Science to Gabriela Belova Belova-Ganeva in the area of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.6 Law - International Law and International Relations.

17.08.2024

prof. Georgi Bliznashki, D.Sc.